

Den Haag, 19 juli 2023

Kenmerk	L-23-026
Onderwerp	Actualiteiten op het gebied van Modernisering Omgevingsveiligheidsbeleid
Samenvatting	Het vorig jaar september aangekondigde, meer realistische MOV-beleid is toch weer aangescherpt. Na een consequentie-onderzoek bij 30 BRZO-bedrijven, heeft het ministerie van I&W op advies van het RIVM o.a. gemeend op het gebied van gifwolkaandachtsgebieden meer rekening te moeten houden met de effecten dan met de risico's. Ook is het begrip 'verwaarloosbaar' risico losgelaten.

Beste leden,

Zoals jullie weten is het dossier "Modernisering Omgevingsveiligheid" (MOV) een complex en langlopend project. Op 6 september vorig jaar hebben wij je via ledeninformatiebrief L-22-028 geïnformeerd over het feit dat het beleid aangepast zou worden. Het zou gebaseerd worden op realistische scenario's. Daarmee zou het beleid proportioneel worden en begrensd door het begrip verwaarloosbaar risico, dat overeenkomt met de afbakening op basis van plaatsgebonden risico PR 10-8. Deze toezegging was ook verwoord in een [Kamerbrief](#). Sinds medio vorig jaar is een brede werkgroep van specialisten uit zowel het bedrijfsleven als de decentrale overheden, gestart met het uitwerken van de wijzigingen. Het RIVM, als adviseur van het ministerie van I&W, heeft daarbij een slag om de arm gehouden om te beoordelen of de adviezen van de werkgroep wel voldoen aan de uitgangspunten van het nieuwe beleid. Het RIVM heeft, tot verbazing van de complete werkgroep, een aantal aanvullende eisen gesteld en ook argumenten naar voren gebracht die de nieuwe proportionele benadering voor een groot deel marginaliseert. Hoewel wij samen met de decentrale overheden in de afgelopen maanden hebben geprobeerd om het ministerie van I&W de adviezen van het RIVM niet over te laten nemen, is dat ons helaas niet gelukt. In deze informatiebrief informeren we je nader over de details van alle wijzigingen.

Consequentieonderzoek (zie link Kamerbrief op blz. 3)

Het Adviesbureau AVIV heeft, net als in 2020, opnieuw een consequentie-onderzoek uitgevoerd waarbij 30 bedrijven (anoniem) zijn bekeken en waar men dat nodig vond is opnieuw een doorrekening uitgevoerd. Daarbij zijn een zestal bedrijven die lid zijn van de VNCI betrokken. De VNCI is echter niet op de hoogte gesteld van welke resultaten dat per bedrijf heeft opgeleverd. Wij hadden de resultaten na toestemming van de bedrijven graag willen gebruiken om een voorlichtingssessie te organiseren, maar tot op heden hebben wij deze resultaten nog niet ontvangen van de decentrale overheden. Ook geven de resultaten uit het consequentieonderzoek te weinig details om de wijzigingen goed te doorgronden. Kortom, wij zijn nog steeds bezig om die informatie van het adviesbureau los te krijgen.

Berekening vrij verspreidende plas met kleine laagdikte

Dit probleem is erkend door alle partijen en de aanpassing heeft op zich niets te maken met de systematiek van de berekening, maar met de persoon die de berekening uitvoert. Hij of zij moet op de hoogte zijn van de lokale omstandigheden van het bedrijf zoals obstakels (geulen, kades, riolering, slootjes, aflopende vloeren etc.) die een plas in de praktijk vormen, maar daardoor ook vaak begrenzen. Het consequentie-onderzoek (zie paragraaf 2.2.1) gaat daarom ook niet uitgebreid in op dat knelpunt; men heeft niet, zoals wel was gevraagd, bij een paar bedrijven doorberekeningen uitgevoerd. De werkgroep die dit voorstel had gedaan verwacht dat met deze aanpassing zowel het gebied van een plasbrand, als gifwolkaandachtsgebied van een vrijkomende vloeistof, fors kan veranderen. Meestal zal die veel kleiner worden.

Berekening Gifwolkaandachtsgebied (GAG)

Alle partijen waren het eens over het feit dat een gifwolk beter berekend kan worden op basis van een dosisbenadering dan een concentratie (zie paragraaf 2.2.2). Het RIVM is echter van mening dat een gebouw minder bescherming biedt als die uit de gemiddelde situatie die al ruim 30 jaar wordt gehanteerd wordt meegenomen. Dit vertaalt zich in de parameter ventilatievoud. Die heeft de RIVM nu van 1 bijgesteld naar 6 omdat voor nieuwe zeer kwetsbare gebouwen deze ventilatievoud wordt voorgeschreven door het nieuwe BBL (Besluit Bouwwerken Leefomgeving = bouwbesluit). Dat wil zeggen dat een gebouw dan wordt verondersteld niet eenmaal per uur helemaal met lucht van buiten te worden ververs, maar eenmaal per 10 minuten. Dat staat bijna gelijk aan een buitensituatie. En dat ondanks de bescherming die een gebouw biedt doordat de ventilatie kan worden uitgeschakeld zoals verplicht in het nieuwe BBL. Ook de acties die burgers in de praktijk doen, zoals het sluiten van ramen en deuren, bieden modelmatig geen bescherming meer.

Naast de ventilatievoud zijn ook de latentietijd en de N-waarde voor de GAG-berekeningen aangepast. Door aanpassing van al deze paramaters zijn de realistische aandachtsgebieden die vanuit een dosisbenadering worden berekend, weer compleet 'geneutraliseerd' en worden die weer extreem groot. Het ministerie van I&W heeft het voorstel van het RIVM overgenomen. Zij stellen echter wel voor om de GAG's voor de ruimtelijke besluiten af te kappen op 1500 meter, maar het is nog onduidelijk hoe omgegaan zal worden met deze grote GAG's op de openbare kaarten zoals de Atlas Leefomgeving.

Rekenmethodiek PGS 15 opslagen

In de ledeninformatiebrief van vorig jaar was al aangekondigd dat de berekening van het gifwolk aandachtsgebied (GAG) voor PGS 15 opslagen aangepast zou worden. Er was in 2021 al een rapport van het RIVM verschenen die een voorschot nam op de aanpassing van deze berekeningen. Er wordt uit principe een andere, meer realistische keuze gemaakt om de

bronwolk te berekenen. En ook hier wordt met de nieuwe methode gewerkt ten aanzien van een dosisbenadering i.p.v. een concentratiebenadering. De GAG's van de PGS-opslagen worden daarmee substantieel kleiner. In bijlage 1 van bijgaand consequentieonderzoek staan afstandstabellen die nu gebruikt kunnen worden voor het berekenen van de GAG's voor PGS 15 opslagen. Ook voor de PGS 15-bedrijven geldt dat een deel van de winst teniet wordt gedaan door de aanpassing van de ventilatievoud en latentietijd zoals aangegeven bij het blokje hierboven "berekeningen GAG". In bijlage 1 moet daarom gekeken worden naar de tabellen in figuur 56 en 57.

Afkappen aandachtsgebieden op basis van PR 10⁻⁸

Vorige jaar was toegezegd om de aandachtsgebieden af te kappen bij PR 10⁻⁸, maar uit het consequentie-onderzoek kwam naar voren dat sommige bedrijven een PR 10⁻⁸ hadden die binnen het bedrijfsterrein zou vallen terwijl een mogelijk effect van een incident (uiteraard dan met een heel lage kans) nog wel buiten het terrein zou vallen. Dat geldt met name voor GAG's. Daarbij is helaas nagelaten om die PR 10⁻⁸ te vergelijken met de kans van het optreden van het betreffende scenario, wat mogelijk aan zou kunnen geven dat het betreffende scenario ook in de huidige risicoberekeningen niet relevant zou zijn. Wegens de angst van het ministerie van I&W om die informatie 'kwijt te raken' heeft men besloten om de PR 10⁻⁸ niet te gebruiken als generieke afkap.

Berekening brandaandachtsgebieden (BAG)

De berekening van de BAG is met name relevant voor (aardgas)buisleidingen; als industrie pleiten wij er al langer voor om daarvoor het begrip warmtebelasting te gebruiken i.p.v. warmtetraling. Deze aanpassing lijkt erg veel op die van de toxische berekeningen waar we voorstelden om uit te gaan van een piekconcentratie in plaats van een dosis. Dus ook daar hebben we het over het eveneens meenemen van een blootstellingstijd. Tot op heden heeft het ministerie van I&W daar niet veel aandacht voor gehad, maar inmiddels is zij wel doordrongen van het feit dat de consequenties met name voor de aardgasleidingen enorm zijn omdat het meer dan 15.000 km omvat. Er volgt binnenkort waarschijnlijk een onderzoek naar deze aanpassing door het RIVM.

Hoe nu verder?

Met de Kamerbrief inclusief het AVIV rapport over het consequentieonderzoek die op 17 juli jl. is verschenen is een duidelijk proces afgesproken over welke acties er de komende tijd uitgevoerd gaan worden. De VNCI hoopt op korte termijn detailinformatie te ontvangen van een aantal bedrijven zodat we op een duidelijke manier kunnen communiceren over de manier waarop de nieuwe AG's berekend worden. Het RIVM heeft toegezegd dat Safeti-NI binnenkort aangepast zal zijn om deze nieuwe berekening te kunnen uitvoeren. Het ministerie heeft

aangegeven dat de Omgevingsdiensten zorgdragen voor het berekenen van de AG's volgens de nieuwe systematiek, maar of men dat gaat redden voor het einde van het jaar is de vraag. Met de introductie van de Omgevingswet per 1-1-2024 zouden de AG's van in ieder geval de Seveso-bedrijven bekend moeten zijn.

Voorlichtingsbijeenkomst.

De VNCI zal een voorlichtingsbijeenkomst organiseren zodra detailinformatie van een aantal bedrijven bekend is. Als je nu vragen hebt omdat er nieuwe ruimtelijke plannen aan de orde zijn in de directe omgeving van je bedrijf, laat het dan even weten. De Omgevingsdiensten hebben namelijk aangegeven die bedrijven met voorrang door te rekenen.

Met vriendelijke groet,

Macco Korteweg Maris
Senior Beleidsmedewerker (Transport) Veiligheid
kortewegmaris@vnci.nl
T: 06 - 516 299 98